ek!
eta kitto!
euskara elkartea
2026ko azaroak 6 · 1415 zenbakia

ETXEBIZITZA ESKUBIDEAREN ALDE, KALERA

Datozen orrietan etxebizitzaren gaiari helduko diogu. Azaroaren 11n egingo den greba orokorraren testuinguruan, gaiari loturiko erreportaje, elkarrizketa eta inkesta landu ditugu ...eta kitto!-n.

Greba, herriaren giltza etxebizitzaren ateak zabaltzeko

Testua **EKHI BELAR ERRASTI**

Azken urteotan berotzen joan da etxebizitzaren inguruko egoera eta azkenean eztanda egin du. “Gaur egungo egoera jasanezinaren aurrean”, azaroaren 11n greba orokorra egiteko deialdia egin dute sindikatuek, “etxebizitza eskubidea bermatzea eta espekulazioari aurre egiteko”. Hego Euskal Herriko hiriburuetan, Tuteran eta Eibarren egingo dira mobilizazio nagusiak.

Euskal Herriko gehiengo sindikalak (ELA, LAB, ESK, Steilas, Etxalde eta Hiru) eta etxebizitza sindikatuek (Euskal Herriko Etxebizitza Sindikatu Sozialista eta Etxebizitza Sindikatuen Sarea) greba orokorra deitu dute azaroaren 11n. "Etxebizitza-eskubidea bermatu eta espekulazioari ezetz esateko eguna izan dadila" bilatzen dute aipatutako eragileek, eta "langileon pobretzearen aurka eta soldatak igotzearen alde" mobilizatzera ere deitu dute.

Langileen egoera sozioekonomikoaren okertzea eta etxebizitza-krisia dira deialdiaren ardatz nagusiak. Deitzaileen esanetan, etxebizitza euskal langileria pobretzeko eta desberdintasun sozial, matxista zein arrazistetan sakontzeko arrazoi nagusietako bat bilakatu da. Osasungintza eta hezkuntza bezalaxe, etxebizitza bermatutako oinarrizko eskubidea izan beharko litzatekeela aldarrikatzen dute, eta hori lortzeko oztopo nagusia jarduera espekulatiboa dela salatu dute.

Hori dela eta, krisiari aurre egiteko egiturazko hiru neurri nagusi proposatu dituzte: espekulatzaileen jabetzak espropiatzea, espekulazio-jarduera guztiak debekatzea eta etxebizitza-parkea langileriaren benetako beharren arabera antolatzea. Halaber, urgentziazko urratsak exijitu dituzte, hala nola etxegabetze guztiak behin betiko etetea eta alokairu-prezioen jaitsiera orokorra ezartzea.

Patronala, instituzioak eta aurrekariak

Mobilizazio honek lan-baldintzen eta etxebizitza-eskubidearen arteko lotura zuzena nabarmentzen du. Duela zortzi hilabete 1.500 euroko gutxieneko soldata propio baten alde egindako greba orokorra du aurrekari hurbilenetako bat. Eragileen arabera, ezinbestekoa da lansariak igotzea eta bizitzaren kostuaren gorakadari mugak jartzea.

Norabide horretan, erantzukizun zuzena egotzi diete Confebask zein CEN patronalei, gutxieneko

Ezkerrean, Hego Euskal Herriko mobilizazioen kartela. Eskuinean, Arragueta kaleko etxebizitza bat. EKHI BELAR ERRASTI

soldata propioari uko egiteagatik, eta erakunde publikoei (Eusko Jaurlaritza, Nafarroako Gobernua eta udalak), negozio espekulatiboa babesten duten errentisten aldeko politikak mantentzeagatik.

Eibar, mobilizazio nagusien epizentroan

Azaroaren 11ko protestak indar erakustaldi zabala izatea helburu du, eta Euskal Herriko hainbat herri zein auzotan bultzatutako asanbladen bidez artikulatu da.

Hego Euskal Herrian manifestazio nagusiak deitu dituzte, eta Eibarrek protagonismo berezia hartuko du, hiriburuekin eta Tuterarekin batera mobilizazio nagusia hartuko duen udalerri bakarra izango baita.

Honako hauek izango dira azaroaren 11ko mobilizazio nagusien ordutegiak eta lekuak: Eibar, 12:00etan, Untzaga Plazan; Bilbo, 12:30ean, Arriaga Plazan; Gasteiz, 12:00etan, Bilbo Plazan; Donostia, 12:30ean, Pio XII.ena plazan; Iruñea, 12:30ean, Gazteluko Plazan; eta Tutera, 12:30ean, Foru Plazan.

Eibarren egingo den dealdiak Debabarreneko eta Debagoieneko eta inguruko herritarrak bildu nahi ditu "Etxebizitza eskubidea bermatzeko, espekulazioari ez!" lelopean, eskualdeko egoera jasanezina plazaratuko duen mobilizazioaren bidez.

Azaroaren 11ko greba orokorra etxebizitza-eskubidea bermatu eta espekulazioari ezetz esateko eguna izan dadila bilatzen dute sindikatuek

Debabailarako sindikatuen ordezkariak Untzaga plazan,

Etxebizitza eskubidearen alde, greba orokorrera

Testua eta argazkiak **IRATI ALVAREZ MALAXETXEBARRIA**

Debabarrena eta Debagoiena batera mobilizatuko dira greba egunean etxebizitza eskubidearen alde. Eskualdeko goizeko mobilizazioa Eibarren egingo dute, 12:00etan, Untzaga plazatik abiatuta. Iluntzean, berriz, herri bakoitzean egingo dituzte mobilizazioak.

Deialdiaren atzean dauden arrazoiak eta aldarrikapenak gertutik ezagutzeko, ...eta kitto! Euskara Elkarteak eskualdeko sindikatuetako eta etxebizitza-eragileetako ordezkariekin hitz egin du. ELAko, LABeko eta Euskal Herriko Etxebizitza Sindikatu Sozialistako ordezkariek etxebizitzaren arazoak eskualdean duen eragina, proposatzen dituzten neurriak eta greba egunetik espero dutena azaldu dituzte.

ELAk uste du erakunde publikoek urteetan bultzatutako politikak direla etxebizitza eskuratzeko zailtasunen atzean dauden arrazoietako bat. Sindikatuaren arabera, politika horiek «enpresa eraikitzaileei eta bankuei mesede» egin diete, eta etxebizitza negozio-iturri bihurtu dute errentistentzat eta inbertsio-funtsentzat. «Hamarkadetan zehar egin diren politikek porrot egin dute», adierazi dute.

ELAk nabarmendu du etxebizitza-eskubidea bermatzeko ezinbestekoa dela espekulazioarekin amaitzea. Horretarako, enpresei eta inbertsio-funtsei etxebizitzak erostea debekatzea proposatu du, baita funts putreen esku dauden etxebizitzak desjabetzea ere, alokairu sozialera bideratzeko. Denboraldiko alokairuak eta etxebizitza turistikoak zorrotz arautzea ere eskatu du.

Beste neurri batzuen artean, banku publikoa sortzea, etxebizitzara bideratutako aurrekontu publikoa handitzea eta alokairu sozialeko etxebizitza gehiago eraikitzea proposatu ditu sindikatuak. Horrez gain, EAEn dauden 40.000 etxebizitza huts mobilizatzea galdegin du, etxebizitza hutsen jabeei zerga handiagoak ezarriz.

Debabarreneko egoera

ELAk ohartarazi du etxebizitzaren krisiak eskualdean ere eragin handia duela. Eibar eta Deba tentsio handiko eremu izendatu izana jarri du horren adibidetzat. Kostaldean, gainera, etxebizitza turistikoen presentziak eta bigarren etxebizitzek alokairu arrunterako eskaintza murrizten dutela azaldu du. «Etxebizitzaren krisiak ez du hiriburuetan bakarrik eragiten; lurralde guztietan eragiten du, eta Debabarrenean ere bai», nabarmendu dute.

Greba egunetik mobilizazio handia espero du ELAk. Etxebizitza-politika aldatzea eta erakunde publikoei gaiari merezi duen garrantzia emateko eskatzea ditu helburu. Grebarekin bat egiteko zalantzak dituzten langileei ingurura begiratzeko eskatu die, ikus ditzaten gertuko zenbat lagunek dituzten etxebizitza eskuratzeko edo alokairua ordaintzeko arazoak ikus ditzaten. «Greba orokorra gizartea eraldatzeko tresnarik baliotsuena da», adierazi dute.

«Etxebizitzaren krisiak ez du hiriburuetan bakarrik eragiten; Debabarrenean ere gogor jotzen du»

Eneritz Aristondo eta Ainhitze Etxeberria, ELA sindikatua

Ainhitze Etxeberria eta Eneritz Aristondo, ELAko ordezkariak.

Sonia Larrañaga eta Maialen Bergara, LABeko ordezkariak.

«Etxebizitza eta soldata duinen aldeko aldarria borroka beraren bi aurpegi dira»

Sonia Larrañaga eta Maialen Bergara, LAB sindikatua

LABen iritziz, etxebizitza lehen mailako arazo soziala da, eta langileen pobretzean eragin zuzena du, soldata eta lan-baldintzekin batera. Sindikatuaren arabera, etxebizitza duinaren aldeko borroka ezin da bereizi langileen bizi-baldintzen eta soldata duinen aldeko borrokatik. «Etxebizitza eta soldata duinen aldeko aldarria borroka beraren bi aurpegi dira», azaldu du.

LABek uste du Euskal Herrian badirela etxebizitza-eskubidea bermatzeko beharrezko eskumenak, eta erakunde publikoei eskatu die errentisten eta espekulatzaileen aldeko politikak alde batera uzteko. Sindikatuaren esanetan, greba orokorra aukera bat da etxebizitzaren aldeko borroka indartzeko, maizterren eskubideak defendatzeko eta etxebizitzaren arloko gatazkei aurre egiteko.

Egitura-aldaketak eta neurri zehatzak

LABek Nafarroako eta EAEko gobernuei etxebizitza-larrialdiari aurre egiteko egiturazko neurriak hartzeko eskatu die. Patronalari ere soldaten erosahalmena bermatzeko eskatu dio, eta higiezinen sektoreko espekulazioa salatu du. Besteak beste, alokairu-kontratu mugagabeak, prezioak jaistea, etxegabetze guztiak geldiaraztea, funts putreen esku dauden etxebizitzak desjabetzea eta etxebizitza publikoen parkea handitzea proposatu ditu. Etxebizitzaren erabilera espekulatiboa debekatzea ere galdegin du.

Debabarreneko arazoak, gertutik

LABen arabera, etxebizitzaren eta soldaten inguruko kezka nabarmena da Debabarrenean ere. Horren erakusgarri, duela bi urtetik Debaldeako Etxebizitza Asanblada dauka martxan sindikatuak, eta gero eta kasu gehiago jasotzen ari da. Besteak beste, alokairu-kontratu irregularrak, errenten igoera handiak, etxegabetze-mehatxuak eta migratutako pertsonen aurkako diskriminazio-egoerak aipatu ditu.

Ekintza sindikala etxebizitzaren arloan

LABek duela bi urte ekin zion etxebizitzaren arloan ekintza sindikala garatzeari. Gaur egun, ehunka maizter ditu antolatuta, eta hainbat gatazkatan ari da lanean. Debaldeako asanbladaren jardunaz gain, beste herri batzuetan maizterrak antolatzeko eta haien eskubideak defendatzeko egindako lana ere nabarmendu du.

Greba egun arrakastatsua eta mobilizazio jendetsuak espero ditu LABek, lantokiak hustu eta kaleak betetzeko. Zalantzak dituzten langileei gogorarazi die etxebizitzaren eta soldata duinen auziek guztiei eragiten dietela, eta horiei aurre egiteko antolakuntza eta borroka behar direla.

Etxebizitzaren arazoa pobretze orokorraren testuinguruan kokatu du Euskal Herriko Etxebizitza Sindikatu Sozialistak. Eneko Carriónek eta Kristiña Fidalgok azaldu dutenez, oinarrizko produktuen garestitzeak, erregaien prezioaren igoerak eta lan-baldintzen okertzeak herritarren bizi-baldintzak okertzen dituzte, eta ondorioak nabarmendu dira, nola ez, etxebizitzaren arloan. Sindikatuaren arabera, Euskal Herrian egunean batez beste 3,6 etxegabetze gertatzen dira. Horrez gain, salatu dute familia ugari logela bakarrean bizi direla, pertsona arrazializatuek etxebizitza bilatzean diskriminazioa pairatzen dutela eta gazteen emantzipazio-adina gero eta gehiago atzeratzen ari dela. Indarkeria matxista jasaten duten emakumeen egoera ere aipatu dute: baliabide ekonomikorik ez izateak erasotzailearekin bizitzen jarraitzera behartu ditzake.

Sindikatuak salatu du egoera horren beste aldean errentismoa eta espekulazioa daudela. Emandako datuen arabera, Hego Euskal Herrian 40.000 etxebizitza jabe handien esku daude, 100.000 etxebizitza hutsik daude eta 7.000 baino gehiago turismo-erabilerara bideratuta daude. «Batzuentzat negozio-iturri dena gehiengoarentzat pobretzeko eta miseriara kondenatzeko bidea da», azaldu dute grebaren arrazoi nagusia laburbiltzeko.

Etxebizitza-eskubidea bermatzeko neurriak

Etxebizitza oinarrizko eskubidea dela aldarrikatu dute, hezkuntza eta osasungintza bezala, herritarren egoera ekonomikoa edo lan-egoera edozein delarik ere bermatu beharrekoa. Horretarako, hiru aldaketa nagusi proposatu dituzte: espekulatzaileak desjabetzea, espekulazioa debekatzea eta etxebizitza langileen beharren arabera planifikatzea. Haien ustez, etxebizitzak gutxi batzuen eskuetan pilatzeak eta negozio bihurtzeak eragozten dute eskubide hori bermatzea.

Greba, antolakuntza indartzeko tresna

Etxebizitza Sindikatu Sozialistaren ustez, greba orokorrak langile-klasearen interes komunen aldeko mugimendu zabal eta indartsua antolatzeko aukera eskaintzen du, matxismoaren, arrazakeriaren, faxismoaren eta ideia erreakzionarioen gorakadaren testuinguruan. Etxebizitzaren arazoa egiturazkoa dela nabarmendu dute. Haien esanetan, arazoa ez da alderdi politiko baten edo bestearen kudeaketarekin konponduko: sistema kapitalista errotik aldatu beharra dago.

«Etxebizitza langileon beharren arabera planifikatu behar da»

Eneko Carrión eta Kristiña Fidalgo, Etxebizitza Sindikatu Sozialista

Eneko Carrión eta Kristiña Fidalgo, Euskal Herriko Etxebizitza Sindikatu Sozialistako ordezkariak.

Eskubide garesti eta iheskorra

Etxebizitzarako eskubidea oinarrizko eskubide sozial eta ekonomikoa da, Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsalaren 25. artikulua eta nazioarteko zein estatuko hainbat legeditan aitortua dagoena. Ostera, pertsona orok ez du bere eskubidea beteta ikusten. Interes ekonomikoak tarteko, etxebizitzak gehiago du merkatutik eskubidetik baino.

Testua **EKHI BELAR ERRASTI**

Azaroaren 11ko greba orokorraren atarian, etxebizitza eskuratzea eta garestitze orokorrari aurre egitea euskal gizartearen kezka nagusi bihurtu dira. Testuinguru horretan, ezinbestekoa da Debabarreneko eta, bereziki, Eibarko egoera sakon aztertzea. Datu ofizialek erakusten dutenez, eskualdeak berezko ezaugarri konplexuak ditu: itxurazko prezio apalagoak salerosketan, alokairuaren garestitze handia eta atari publikoetatik at mugitzen den merkatu ezkutu zabala.

Eustaten 2024ko datuen arabera (hauek dira eman dituen azken datuak), Debabarrenak 28.274 etxebizitza biltzen ditu. Horietatik %83,7 (23.674 unitate) ohiko bizileku nagusiak dira, eta %16,2 (4.584 unitate) bestelako erabileretara bideratuta daude; hau da, hutsik daude, edo bigarren egoitza nahiz

oporretarako etxebizitza bezala erabiltzen dira.

Eskualdearen barruan bi errealitate oso desberdin bereizten dira: Batetik, herri industrialak ditugu. Horien artean, Eibarrek, eskualdeko buru den heinean, etxebizitza guztien ia erdia hartzen du (13.623 unitate). Horietatik %87 ohiko etxebizitzak dira (11.850), eta 1.763 ez dira ohiko bizileku gisa erabiltzen (%12,9). Ermuan (%91,1) eta Elgoibarren (%86,1) ere ohiko egoitzen tasa oso handia da.

Bigarrenik, kostaldeko egoera aztertu behar dugu. Deban eta Mutrikun askoz ere nabarmenagoa da erabilera nagusia ez duten etxebizitzen pisua. Deban, 3.126 etxebizitzetatik 782 (%25) ez dira ohiko bizilekuak; Mutrikun, berriz, 2.879 etxebizitzatik 699 (%24,3) dira bigarren egoitzak edo opor-etxeak.

Eta hirugarrenik, udalerri txikiagoei begiratu behar diegu. Soraluzen 2.044 etxebizitza daude (%82,1 ohikoak), Mendaron 967 (%79,8 ohikoak) eta Mallabian 548 (%79,9 ohikoak).

Parke publikoaren aldetik, babes-eskaintza oso mugatua da. Eusko Jaurlaritzaren 2025eko txostenak ohartarazten du EAE osoko 73 udalerritan baino ez dagoela udal-alokairuko parkerik (%

Eibarren eta Debabarrenean berezko ezaugarri konplexuak ditu etxebizitzak. EKHI BELAR ERRASTI

95,8ko okupazioarekin), eta epe laburrean ez dago eskaera sozialari erantzuteko adina sustapen berririk bideratuta.

Gipuzkoako prezio apalenak, baina eraikin zaharrak

Jabetza Erregistratzaileen Elkargoaren 2026ko bigarren hiruhilekoko datuek adierazten dute Debabarrena dela Gipuzkoako eta EAE osoko eremu merkeenetako bat salerosketari dagokionez. Eskualdeko etxebizitzen batez besteko prezio orokorra 170.269 euro da (2.216,12 euro/m2): erabilitako etxebizitzetan 170.820 eurokoa da batez bestekoa (2.219,80 euro/m2), eta berrietan 167.516 eurokoa (2.197,76 euro/m2). Gipuzkoan, berriz, batez besteko prezioa 327.974 eurokoa da (4.175,25 euro/m2) eta EAEn 291.412 eurokoa (3.616,39 euro/m2).

Gipuzkoako beste eskualde batzuei begiratzen badiegu, Donostialdea-Bidasoa Beherean 401.412 eurokoa da batez bestekoa (5.181,74 euro/m2), Urola Kostaldean 354.991 eurokoa (4.230,67 euro/m2), eta Debagoienean 180.808 eurokoa (2.188,96 euro/m2).

>>> Debabarreneko alokairu-kontratu kopurua ia bikoiztu egin da 2018tik 2026ra, 1.223 kontratutik 2.399ra

>>> Zortzi urtean hileko errenta %22,9 garestitu da, eta metro koadroko prezioa %25,3 igo da

Datu horiek tranpa txiki bat ezkutatzen dute: Debabarreneko salerosketa ia guztiak bigarren eskuko etxebizitzenak dira. Promozio berrien eskasia estruktura-la da, lurzoru urbanizagarriaren faltagatik eta erliebe malkartsuagatik. Gainera, Eibarko eraikinen adin handiak irisgarritasun-arazoak (igogailurik eza) eta energia-eraginkortasun eskasak eragiten ditu, eta erosketa merkeago bati birgaitze-kostu handiak gehitu behar zaizkio ezinbestean.

Alokairuaren eztanda

Erosketarako zailtasunen eta finantzaketa-baldintzen aurrean, alokairu-merkatua izan da ten-

Higiezinen agentzien erdiak adierazi du kudeatzen dituen etxebizitzen % 75 baino gehiago atarietan jarri gabe alokatzen direla. EKHI BELAR

>>> Higiezinen agentzien % 61,5ek beti edo ia beti eskaintzen dizkiete etxeak beren barne-zerrendetan daudenei, iragarkia jarri aurretik

>>> Etxebizitza eskuratzea egiturazko arazo larri bihurtu da Debabarreneko bizilagunentzat

tsio gehien pilatu duen eremua. Eusko Jaurlaritzaren gordailuko fidantzen arabera (AME / EMAL), Debabarreneko alokairu-kontratu kopurua ia bikoiztu egin da 2018tik 2026ra: 2018ko laugarren hiruhilekoan 1.223 kontratu zeuden erregistratuta, eta 2026ko lehen hiruhilekoan 2.399ra iritsi dira.

Eskariaren igoera horrek prezioen garestitze etengabea ekarri du. Zortzi urtean hileko errenta %22,9 garestitu da, eta metro koadroko prezioa %25,3 igo da. Udalerrika, Eibar da eskaldeko alokairuaren ardatz nagusia: eskualdeko kontratu guztien %47,84 biltzen ditu (1.376 kontratu), eta hileko batez bestekoa 639,8 eurokoa da (8,8 euro/m2), eskualdeko garaiena. Ondoren datoz Deba (664,5 euro/hilean; 8,5 euro/m2), Ermua (613,5 euro; 8,5 euro/m2), Elgoibar (602,9 euro; 7,8 euro/m2), Mutriku (560,9 euro; 7,5 euro/m2) eta Soraluze (549,8 euro; 7,7 euro/m2).

Agentzien eskaintza ezkutua

Etxebizitzaren Euskal Behatokiak 2026ko irailean egindako ikerketak fenomeno argigarri bat erakusten du: alokairuko eskaintzaren zati handiena ez da inoiz iragartzen Idealista, Fotocasa edo Pisos.com bezalako atarietan. EAEko higiezinen agentzien erdiak adierazi du kudeatzen dituen etxebizitzen % 75 baino gehiago atarietan jarri gabe alokatzen direla.

Ikerketaren arabera, agentzien %61,5ek beti edo ia beti eskaintzen dizkiete etxeak beren barne-zerrendetan daudenei iragarki irekia

jarri aurretik (%7,7k maiz egiten du). Beraz, hamar agentzietatik zazpik bide itxia lehenesten dute. Horren arrazoiak barne-zerrendan eskari nahikoa izatea (%57,7k aipatua EAEn), eskaera-uholdeek sortzen duten saturazioa saihestea (%34,6) eta profil egokia azkar aurkitzea (%19,2) dira.

Aipatzekoa da, bestetik, EAEko higiezinen agentzien egitura txikia. Izan ere, agentzien erdiak urtean 10 etxebizitza baino gutxiago kudeatzen ditu, eta %38,5ek 10 eta 24 artean. Horrek esan nahi du agentzien %88,5 tamaina oso txikikoak direla, baina bezerosare oso fidelak dituztela.

Horren ondorioz, Eibarren pisu bat libre geratzen denean, bezerozerrenda propioen bidez esleitzen da zuzenean. Atarietan bilatzen ari den herritarrak eskaintzarik ez dagoela sentitzen du, merkatua ikusezin bilakatu baita.

Tentsio-eremuaren izendapena

Krisialdiari aurre egiteko, Eibar eta Ermua Bizitegi-Merkatuko Tentsio-Eremu izendatzeko izapideak egiten ari dira, 12/2023 Etxebizitzaren Legearen babesean.

Eibarren, Ikei enpresarekin egindako ikerketak erakutsi du baldintzak 1. barrutian (bi errolda-sektoretan) betetzen direla, alokairua azken bost urteetan % 20,3 igo baita. Jon Iraola Eibarko alkateak azpimarratu duenez, neurri horrek datu objektiboetan oinarrituta jarduteko aukera emango du, alokairuen mugak ezartzeko eta gazteei babesa emateko. Ermuak, bestalde, udalerri osoa izendatzea eskatu du.

Eibar eta Ermua Bizitegi-Merkatuko Tentsio-Eremu izendatzeko izapideak egiten ari dira. EKHI BELAR ERRASTI

Miguel de los Toyos Etxebizitza sailburuordeak gogorarazi du eskualdea ez dela arazo honetatik at bizi den irla bat, eta Bittor Sarasketa kaleko 19 zuzkidura-bizitokien proiektua berriz aktibatzeko konpromisoa berretsi du, eraikuntza-enpresarekin izandako lan-gatazkaren ondorioz geldituta egon ondoren.

Laburbilduz, Debabarreneko etxebizitza-merkatuak paradoxa nabarmen bat erakusten du: eskualdeak ez du jasaten kostaldeko hiriburuetako prezio absolutuen zama bera, baina orografia itxiak, eraikinen zaharkitzeak, alokairuaren kostu erlatibo handiak eta atarietatik kanpoko merkatu ezkutuak etxebizitza eskuratzea egiturazko arazo larri bihurtu dute bertako herritarrentzat.

GAZTEEN **EMANTZIPAZ** ZENBAKITAN

%78,4

25 urtetik beherako gazteek ***soldataren zati hori*** *bideratu behar dute* ***alokairua ordaintzera.***

535 urte

25 urtetik beherako gazte batek ***etxebizitza libre bat erosteko*** *beharko lukeen denbora.*

+1.00

Debabarrenean ***Gaztelagun laguntz jaso*** *duten gazteak 2019az geroztik.*

1.004

IOA

0

za

19

Eibarko Bittor Sarasketa kalean eraikitzen ari diren ***zuzkidura-bizitokiak.***

€

Batez besteko alokairua 2025-2026an.

%20,3

Alokairuaren igoera *Eibarko 1. barrutian.*

Emantzipatzea, gero eta urrutiago: «Bakarrik eta dirulaguntzarik gabe, ia ezinezkoa da»

...eta kitto!-k sare sozialetan zabaldutako inkestan parte hartu duten 122 lagunetatik 117k uste dute Debabarrenean batez besteko soldata batekin emantzipatzea oso zaila edo ia ezinezkoa dela. Etxebizitzen prezio altuak, soldaten eta alokairuen arteko desorekak eta lan-prekaritateak kezkatzen dituzte gehien; parte-hartzaileek neurri ausartagoak eskatu

Testua **IRATI ALVAREZ MALAXETXEBARRIA**

Gurasoen etxetik alde egin nahi, baina ezin. Soldata jaso, baina hilaren amaierara iristea zaila. Alokairua ordaindu, baina aurrezteko aukerarik ez. Etxebizitza duin bat eskuratzeko beste norbaitekin bizitzera joan behar izan. Horiek dira emantzipatu nahi duten gazte askoren eguneroko errealitatearen adibide batzuk. Emantzipazioa, askorentzat, gero eta urrutiago dago, eta ez norberaren borondate faltagatik, horretarako baldintza ekonomiko eta sozialik ez dagoelako baizik.

Horixe adierazten dute ...eta kitto!-k emantzipazioari eta etxebizitzari buruz sare sozialetan zabaldu duen inkestaren emaitzek. Guztira, 122 lagunek hartu dute parte. Inkestaren erantzunek agerian utzi dute etxebizitza eskuratzeko zailtasunak eta lan-baldintzak oso lotuta daudela. Izan ere, parte-hartzaileen arabera, soldatak eta etxebizitzen prezioak ez doaz erritmo berean, eta lan egiteak ez du bermatzen norberaren kabuz bizitzeko aukera izatea.

Inkestan parte hartu dutenen erdia (%50,8) emantzipatuta dago; gainerakoek, berriz, oraindik ez dute pausoa eman. 25 eta 29 urte bitartekoak dira parte-hartzaile gehienak (38), eta 30 eta 34 urte bitartekoak datoz ondoren (34). 21 eta 24 urte bitarteko 26 lagunek ere erantzun dute. Bizilekuari dagokionez, Eibarren bizi dira gehienak: 57k adierazi dute hori. Deban bizi diren 23 lagunek ere parte hartu dute, eta Mendaroko eta Ermuko hamarrek, hurrenez hurren.

Bakarrik ezin bizi

Gazteei emantzipatzeko dituzten oztopoei buruz galdetuta, soldaten eta etxebizitzen prezioen arteko desoreka aipatu dute gehienek: 99 lagunek. Etxebizitzen prezio altua da bigarren kezka nagusia, 94k adierazi baitute hori. Alokairuko etxebizitzen eskaintza urria (55) eta lan-prekaritatea (53) ere nabarmendu dituzte.

Izan ere, parte-hartzaileen arabera, arazoa ez da etxebizitza bat aurkitzea soilik, aurkitutakoari aurre egiteko dirua izatea ere bada. Debabarrenean batez besteko soldata batekin emantzipatzea posible ote den galdetuta, 64 lagunek ia ezinezkoa dela erantzun dute, eta beste 53k posible dela, baina zailtasun handiekin. Erraza dela erantzun duen bakarra izan da. Beste lau lagunek bestelako erantzunak eman dituzte. Hortaz, 122 parte-hartzaileetatik 117k

Etxebizitza bat salgai, Eibarren. IRATI ALVAREZ

INKESTAKO DATUAK:

> 122 lagunek parte hartu dute inkestan.

> 117ak (%95,9) uste dute batez besteko soldatarekin emantzipatzea oso zaila edo ia ezinezkoa dela.

> 56 (%45,9) gurasoekin edo familiarekin bizi dira

zailtasun handiak ikusten dituzte batez besteko soldata batekin emantzipatzeko.

Diru-sarreren arabera hilean alokairuan gehienez zenbat ordaindu ahal izango luketen ere galdetu zaie. Erantzun gehien jaso dituen tartea 300 eta 400 euro artekoa izan da (27 lagun); 26 lagunek 500 eta 600 euro artean ordaindu ahal izango luketela adierazi dute, eta beste 19k 400 eta 500 euro artean. Hamar lagunek, berriz, ez dakite zenbat ordaindu ahal izango luketen.

Parte-hartzaileei erantzun irekietan beren iritziak eta bizipenak azaltzeko aukera ere eman zaie. Bertan, bakarrik emantzipatzeko ezintasuna nabarmendu dute. Esaterako, gazte batek aitortu du gurasoen etxetik alde egin ahal izango duen ez jakiteak kezkatzen duela, eta beste pertsona batekin bizitzera joateko beharra izateak ere beldurra ematen diola. Beste batek, laburrago baina argi, honela adierazi du kezka: «Ez da normala gela bat alokatzeko 450 euro ordaindu behar izatea hilero».

>>>"Herrian dauden etxe hutsekin bertako gazte guztiak emantzipatu ahal izango ginateke"

>>>"Ez da normala gela bat alokatzeko 450 euro ordaindu behar izatea hilero"

Inkestako erantzun irekiak

Erreportaje osoa irakurtzeko, sartu etakitto.eus-en

ROSE AGUIRRE @YOSOY.ROSE

Kolorea, klasea eta boterea

Batzuetan apur bat hiltzen naiz, den-dena salgai jartzen duen gizarte honetan.

Nire etxebizitzari begiratzen diot, nire pribilegioari. Emakume migratua, ama eta gaztea, neskato txiki batekin pisu batean bizitzen. Nire pribilegiotik ikusten dut ez dela emakume guztion pribilegioa. Nire bidelagun migratuak ikusten ditut, berez definitzen gaituen azala.

Nire lagunak ezin du etxebizitza bat alokatzera joan bere bikotekiderik gabe. Eta, hala ere, haren bikotekidearen pribilegioa ere ez da nahikoa haren azalaren kolorea, jatorrizko herrialdea edo atzerritarraren identifikazio-zenbakia (AIZ) edo pasaportea ezkutatzeko.

Etxebizitzaren krisiak emakume guztioi eragiten digu, eta, hori gorabehera, zapalduenak emakumeok izaten jarraitzen dugu. Haurrak kargura dituzten emakumeak. Genero-indarkeriaren biziraule asko. Agiri gabeak asko, gainean daramatzagun zauri fisiko eta psikologikoak babestuko dituen ezer gabe.

Bidelagun afrikarrak, marokoarrak, arabiarrak eta latinak ikusten ditut, begiratzen zaien modua. Azalaren koloreak axola baitu. Nahiz eta teorian geure burua arrazistatzat edo xenofobotzat ez hartu. Nolako mina ematen duen nire aberriak, nire jatorriak. Nolako mina ematen duen neure buruari begiratzen diodan ispiluak, emakume guztiok geure burua ikusten dugun ispiluak. Nolako mina ematen duen bestea izateak, arrotza izateak.

Nolako mina ematen duen haurrak kargura izateak eta erakundeek bazterrean uzteak edo, are okerrago, zure aurka indarkeria instituzionala baliatzeak. Nolako mina ematen duen atzerritarra izateak, aurrera egin nahi eta ezin izateak.

“Etxebizitzaren krisiak emakume guztioi eragiten digu, eta, hori gorabehera, zapalduenak emakumeok izaten jarraitzen dugu”

Inor ez da bere aberritik irteten nahi duelako. Aberria uzten da bertan bizitzen jarraitu ezin delako.

Babes dezagun «migratzaile ona»! Zer da «migratzaile ona» izatea? Eufemismoaren kontzeptu hori, sistemak aurrera egitea ezinezko egiten dizunean. Nola eskatu aurrera egin dezatela, bizirauteko gurpil zorotik atera ezin badira?

Izan ere, noski, izugarri gustatzen zaigu indarkeria behin eta berriz pairatzea, klase- eta arraza-auziak gurutzatzen gaituelako.

Bizitzeko leku bat izatea eskubide bat da, oinarrizko eskubide bat, eta inongo gizakik ez luke bizi beharko gaua edo eguna non igaro ez izateko beldurrez.

Arazoa ez dira ondoko lagunak, jabetzan etxebizitza bat edo bi dituztenak, putre-funts handiak baizik, giza eskubide batekin negozioa egiten dutenak.

PERTSONA BATEK ERE EZ LUKE ETXERIK GABE BIZI BEHAR.